

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: smikbr.ru/zaman

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Муратланы назы тереги

Казбек Коков энтта да юч сабийни излемлерин толтурлукъду

КъМР-ни Башчысы **Казбек Коков** Кремльде Къырал Советни жыйылыуу башланьрны аллында «Муратланы назы терегинден» сабийле Жангы жылда не затла сыйгенлерин жазып такъган дагыда юч иллануу алгъанды, деп билдиргендиле КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоосуна пресс-службасындан.

«Президентибиз **Владимир Владимирович Путин** 2018 жылда башлагъан битеурросей жандаурлукъ акци-

ягъа къатышыуу Къырал Советни ахшы тереси болгъанды. «Муратланы назы тереги» деменгиле къыралыбызны регионларыны араларында байламлыкны бютюн кючлейди эмда бизге сабийле барысы да бизникле болгъанларын эсгертеди. Бу жол манга Ставрополь крайдан, Скадовскдан бла Нальчикден сабийлени муратларын толтурургъа тышгенди да, мен аланы ыразы этмей къоярыкъ туйюлме», - дегенди республиканы Башчысы.

Алгышлау

Таматаланы ышарыулары жюреклеригизни жылътханлай турсун!

Къабарты-Малкъарны хурметли жамауаты! Багъалы жерлешерим! Сизни келе турган 2024 жыл бла жюрегимден алгышлайма!

Бу байрам кюнледе биз ишлерибизни эеплерин чыгъарабыз, келир заманга борча салабыз. Тауусула турган жылда къыстау урунургъа, жууаплы оноула этерге да тышгенди. Ол къыралыбызны жашауунда болгъан магъаналы ишле бла да эсде къаллыкды. Республикада да озуп баргъан жылда кеп зат этилгенди – жолла, жашау журтла, спорт эмда социал мекамла ишленгендиле. Келе турган жылда да биз алгъа барыуу-

бузну тохтатмазлыгыбызгъа ишексизме. Къабарты-Малкъарны келир заманы аламан болмай къаллык туйюлду. Битеу кючюбно бирикдирсек, не улуу сынауладан да ёталлыкбыз, келир заманы борчларын толтураллыкбыз эмда туугъан республикабыз жашнарча эталлыкбыз. Жангы жылны байрамы биз барыбызда сыйген эмда умутчу болуп сакълагъан байрамдабыз бириди. Ол жашауубуз бютюнда иги эмда ырахатлы болуугъ-

уна ышаныулукъ бередиди.

Багъалы жерлешерим! Сизге кийик сауулукъ, узакъ ёмур, мамырлыкъ эмда монгрукъ тежейме! Жашауугъуз къууанчдан, сыймекликден толсун, ахшы умутла таукеллик берсинле! Таматаланы ышарыулары жюреклеригизни жылътханлай турсун! Жангы жыл бла!

МУСУКЛАНЫ АЛИЙ,
КъМР-ни Правительствоосуна
Председатели.

ЦИК.РФ

Даража

Владимир Путинге россейлиени 80 проценти ышанады

РФ-ни Президенти **Владимир Путинге** россейлиени 80 проценти ышанады, аны ишин а 77,1 проценти жаратады. Анга ВЦИОМ бардыргъан соруулары ахыр эсеплери шагъатлыкъ этедиле.

ВЦИОМ-ну сайтында басмаланган шартлагъа кёре, Россейни Президенти **Владимир Путинге** ышанамысыз, деген соруугъа респондентлени 80 проценти «хау» деп жууаплагъандыла, «угъай» дегенле уа 16,6 процент болгъандыла.

Соруула берилгенлени асламысы (77,1 проценти) Путинни ишин жаратадыла, анга ыразы болмагъанла уа 14,6 проценти тутадыла.

РФ-ни Правительствоосуна Председатели **Михаил Мишустинни** ишин да соруула берилгенлени 54,5 проценти къабыл кёргендиле, 10 проценти уа аны сёкгендиле. Россейлиени асламысы (62,9 проценти) бу къырал къуулукъчугъа ышанадыла.

Россейни Правительствоосуна ишине россейли инсанлары 53,7 проценти ыразыды, 18 проценти уа жаратмайды.

«ВЦИОМ-спутник» Битеурросей соруула башламчылыкъ халда 18-24 декабрьде 18 жылдан тамата болгъан 1600 адамны арасында бардырылгъандыла.

Жангычылыкъ

РФ-ни Президентине кандидатны сайты къурагъанды

РФ-ни Президентини къуллугъуна кандидат **Владимир Путинни** сайты ишлеп башлагъанды. Аны адреси: <https://putin2024.ru>.

Сайтда кампанияны дефтери, кандидатны жашау жолу, ол ышанган адамлары юслеринден билдирюле, айыруула аллы штабланы адреслери бла телефон номерлери жазылгъандыла. Кампанияны баш магъаналы кезюлерини юслеринден видеоматериалла да басмаланадыла.

Андан сора да, сайтны Россейни арт жыллада бек улуу жетишимлерини юслеринден хапарлагъан бёлюмю да барды.

Кенгеш

Казбек Коков РФ-ни
Кырал Советини
жыйылыууна кытышханды

КМР-ни Башчысы Казбек Коков РФ-ни Кырал Советини Россияни Президентини Владимир Путинни башчылыгы бла бардырылган жыйылыууна кытышханды, деп билдиргенди КМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасындан.

Кенгеште сөз асламысында устазын бла насийхатчыны маъналарын бла деберлерин кәтиорюну юсюнден баргъанды. Билдириуле бла РФ-ни жарыкландыруу министри Сергей Кравцов бла Кырал

Советни билим беруу жаны бла комиссиясыны таматасы Михаил Развожаев сөлөшгөндиле.

Владимир Путин билим берууде иш хакъ төлеуге эмда кадрла бла жалчытууга энчи эс бургъанды. Насийхатчылык иште эмда патриот ниетде юйретиуде энчи аскер операцияга кытышханды сынамларын да хайырларга керек болганын чертгенди. Субъектлени башчыларына насийхатчылга регионла да себеплик этерге керек болганын эсгертгенди.

Казбек Коков, жыйылыуу юсюнден оюмун айта, былай белгилегенди: «Арт жылда республикада устазын бла насийхатчылары келлендириу амалла кыралдыла. 2021 жылдан бери жүздөн артык устаз регион эмда федерал даражада бардырылган школ олимпиадала хорлаган окуучулары хазырлаганлары ючюн КМР-ни Башчысыны саугылары бла бел-

гиленгендиле. Билим берууде ишленгени хаклары юч жылны ичинде кәтиорюле барады».

Казбек Коков билим берууде айлыкны тергеуно жангы амалы синдирилгенин да эсгертгенди. Эл школлада башха дерсле бла бирге физикадан, химиядан бла информатикадан да дерсле бардырган устазлагга кышак ача төленеди. Школлага тынгылы ремонт этилгенин, жангылары ишленгенлерини эмда ала шендоюю оборудование бла жалчытылгандылары хайырындан устазын уруну болумлары да игиленди. «Президент белгилеген битеу борчла, регионлада этилген оноула да толтурулукдула», - деп чертгенди КМР-ни Башчысы.

Кыбарты-Малкварда Устазын бла насийхатчыны озуп баргъан жылы көп тюрлю мадарла бла бек бай болганды: битеулю билим берген организацияны башчылары, тематика конференцияла да бардырылгандыла. Республиканы устазын регион эмда федерал конкурсларга кытышып, усталыклары, билимдери да бийик болгандыларын көргюзгөндиле. Сөз ючюн, Нальчик шахарны 2-чи номерли лицейини физикадан устазы Аслан Кашежени аты битеу кыралга айтылганды. Ол «Классная тема» Битеуроссей проектте хорламы эмда федерал каналда автор программасы бла белгили болганды.

Кытлау

Жолла кырккыуусуз бола барадыла

Кыбарты-Малквар Республикада жол мюлкю айнытууга энчи маъна бериледи. Озгъан беш жылны ичинде минг чаклы километр жолла жангыртылгандыла, 400 жүздөн артык километринде уа чыракыла орнатылгандыла. Быйыл 90 километрден артык трассалага ремонт этилгенди. Тийишли ишле районлары барында да бардырылган эдиле.

«2023 жылны аллында кыбыл этилген программга тийишлиликте битеу белгиленген ишле тамам этилгенди. Жангыртылгы жоллары сайлаганда, жалаңда аслам адам жашаган улуу орамлагга угъай, гитче элге да эс бурулганды. Бегирекеда тапсыз халда болгъан неда асфальт чыртада салынмагъан жоллагга», - дегенди республиканы Транспорт эмда жол мюлк министерствосунда.

Жангыртыу ишлени кезиунде көп тюрлю мадар этилгенди: жолчула эски асфальтны кырып, жангысын жайгандыла, бордюру ташла, белгиле, буруула орнатхандыла, тротуарлары жарашдыргандыла, автобула тохтау павильонлары да кырагандыла.

«Кырккыуусуз тынгылы жолла» миллет проектни чеклеринде быйыл алтыш километр трассалага ремонт этилгенди. Ол санда Огъары Малкварда эмда Мухолда, сора Терк районда Арик элде бирер объект, Нальчикде уа Мовсисян атлы орам жангыртылгандыла.

Бзы бла Прохладный-Элбрус трассада Бахсан сууну эмда башха жолу башлары бла баргъан бирер көпору тап халга келтирилгенди. Заюково элде быллай объекте да мадар этилгенди. Ишчиле Элбрус, Огъары Бахсан, Зарагитж, Светловодское, Заюково, Каменномостское, Хабаз, Псынадаха, Аргудан, Нарткъала, Ероко, Экинчи Лескен, Ново-Ивановское, Каменка, Шалушка эм Акъ-Суу элзлени талай орамларында жангы асфальт салып чыкыгандыла.

Экинчи Чегемни бла Булунгуну ортасында жолну 27-километрлик кесегинде жангыртыу ишле да бу проектни хайырындан бардырыладыла. Аны эки километр узунлугу Чегем чучурланы кытындады. Ишчиле алайда хунала жарашдырадыла, жолну кенгертди, быргыла да орнатдыла. Алайдан озуп, Булунгуга жетгинчи дери участкасында да хунала ишлеу, жолну кенгертюу эмда тюзетиу жаны бла кышар зат этиле барады. Чучурланы кытында хар нени да 2024 жылда тамам этерге дейдиле, огъары жанында ишлени уа 2026 жылга бошарга умут барды. Аны болжалы аллай бирге созулугу тау жерледе иш кыйын болганы бла байламды.

Специалистле быйыл дагыда «Эл тийрелени комплекс халда айнытуу» деген федерал программаны хайырындан Солдатская станицада жолну

битеу да төрткилометрлик эки кесегин тап этип чыкыгандыла.

Нальчикке Мовсисян атлы орам быыйылга дери зыгъыр бла этилип эди да, энди уа миллет проектни чеклеринде жангыртылганды, эркинди, асфальты да сыйдамды. Аны хайырындан Кабардинская эм Идарова орамлагга төртден бирине аз машина киреди.

Жоллада кырккыуусузлукну жалчытууга министерство, не заманда, быйыл да энчи эс бурганды. Оза баргъан жылы ичинде регионну бойсунуунда болгъан жоллары 90 чаклы километри кече чыракыла бла жарытылып башлагандыла. Дагыда 55 пешеход переход жангы излемге келиширча этилгенди, алада энчи светофорла да орнатылгандыла. Специалистле көп жерледе темир жипледен буруула тархандыла, 2,5 минг белги орнатхандыла, 288 километр жоллада бояу бла ызла жарашдыргандыла. Дагыда битеу да 27 километр узунлукта тротуарла ишленгенди. Аланы эмда башха мадарланы хайырындан, былыр эсепте тошген жол-транспорт болумлада 27,6 процентте аз адам ауушханды, деп чертгенди министерство.

УЛБАШЛАНЫ Мурат
хазырлаганды.

Кыбарты-Малквар Республиканы
кырал саугылары бла
белгилеуно юсюнден
Кыбарты-Малквар
Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ

Жетишилме болдурганлары эмда көп жылланы бет жарыкылы урунганлары ючюн

Кыбарты-Малквар Республиканы Сыйлы грамотасы бла саугыларга

БАГОВА Тамара Нахушевнаны – Кыбарты-Малквар Республиканы Баш Судюно судьясын

ЕМУЗОВА Марина Султановнаны – Нальчик шахар округда «2-чи номерли шахар поликлиника» саулык саклау кырал бюджет учрежденинни баш врачын
ЗАЛИЙХАНЛАНЫ Магометни жашы Муратны – «Газпром межрегионгаз Нальчик» ООО-ну Нальчик шахарда бөлүмюно таматасын

САУТИЧ Оксана Геннадьевнаны – «Сбербанк России» ПАО-ну Кыбарты-Малкварда 8631-чи номерли бөлүмюно ич структуралы кесеклерини кыуумуну регион башчысы;

сыйлы атла атарга:

«Кыбарты-Малквар Республиканы халкь артисти»

ХАЖИРОКО Султан Борисовичге – «Стори Синема» ООО-ну режиссеруна,

«Кыбарты-Малквар Республиканы маданиятын сыйлы кыулукчусу»

ГЕРГЬОКЪЛАНЫ Лейла Ахматовнага – «Кыбарты-Малквар Республиканы Т.К.Мальбахов атлы кырал миллет библиотекасы» кырал казна бюджет маданият учрежденинни миллет эмда краеведение литература бөлүмюно таматасына,

«Кыбарты-Малквар Республиканы эл мюлкюно сыйлы ишчисин»

ЕЛОКОВ Арсен Хаутиевичге – «Ветеринар медицина Кыбарты-Малквар арасы» кырал казна учрежденинни «Республика ветеринар лаборатория» структуралы бөлүмюно Нальчикде ветеринар-санитар экспертизаны 7-чи номерли лабораториясыны таматасына,

«Кыбарты-Малквар Республиканы халкыны социал кыоруулауу сыйлы ишчисин»

ЛЁВИНА Татьяна Петровнага – Кыбарты-Малквар Республиканы Урунуу эмда социал кыоруулауу министрствосуну Нальчик шахарда филиалыны - «Халкыны социал жумушла бла жалчытуу республикалык комплекс арасы» кырал казна учрежденинни социал ишчисине,

«Кыбарты-Малквар Республиканы физкультура сыны бла спортуну сыйлы ишчисин»

ЛАМПЕЖЕВ Хасан Алиевичге – кышак билим берген «Бахсан муниципал районда 2-чи номерли спорт школ» муниципал казна учрежденинни эркин тутушуудан тренери-преподавателине,

«Кыбарты-Малквар Республиканы сыйлы юристи»

КУМАХОВА Анна Валентиновнага – Монополияла кыжау федерал службаны Кыбарты-Малквар Республикада Управленинни башчысына.

Кыбарты-Малквар Республиканы Башчысы

К.КОКОВ

Нальчик шахар, 2023 жылны 29 декабри, №139-УГ

Жоккылау

Абаданлагъа – жапсарыу сөзле,
житчелеге – саугыала

Жангы жылны аллында Росгвардияны Кыбарты-Малквар Республикада Управленинни энчи борчлары толтургъан «Элбрус» бөлүмюнде кыулук этгенле ишчи борчун толтура өлгөн жолдашларыны юйорюн жоккылагандыла, деп билдиргенди ведомствону пресс-службасындан.

Бу жаңдаурлук иш ведомствону «Энчи борчлары толтургъан Кыар Аппа» деген битеуроссей акцияны чеклеринде тындырылганды. Росгвардиячыла аскерчи негерлерини жуукларыны келе тургъан байрам бла алгышлагандыла, ырыскы болушук этгенди эмда сабийлеге Жангы жылыны саугыаларын бергенди.

«Бу тамаша байрамны аллында Жангы жылыны кыуачындан юлюш этерге, сабийлеге жомаккы болумуну саугыаларга сыйгенбиз. Юйорююгөзге кийик саулук, монглук жейбиз, не муратларыгыз бар эселе да, ала толсунла!» - дегенди полицияны майору Марина П.

Ыспаслауно юсюнден
Кыбарты-Малквар
Республиканы Башчысыны
БУИРУГУУ

Республиканы экономикасын айнытууга кыйын салгандары эмда көп жылланы бет жарыкылы урунганлары ючюн Кыбарты-Малквар Республиканы Башчысы ыспас этеди

БЕКСУЛТАНОВ Муслим Насрудиновичге – «Нальчикни сют комбинаты» ООО-ну баш директоруну орунбасарына

ЯКУБОВ Шамильхан Шамхановичге – «Экомилк» компанияны кыуумуну президентине.

Кыбарты-Малквар Республиканы Башчысы

К.КОКОВ

Нальчик шахар, 2023 жылны 29 декабри, №335-ПГ

Кысык эсепте

2023 жылда Черек районда федерал эм регион программаланы болуштуруулары бла жолла ишлетилгендиге, социал объекте жангыртылгандыла. Жылны ичинде башка да кыяллай ишле толтурурга кыялдан келгенини юсондон Черек районну жер-жерли администрациясыны башчысы Кюлбайланы Алан билдиргенди.

«Жетишимлерибиз келлендиредиге, таукеллик бередиге»

- Озуп барган жыл Черек районнга ахшы жумушла тамамланган кезиу болганын айтырга суюме. Биринчиден, Черек районну жамауаты, районну эм эллени жер-жерли советлерини депутаттары да тири кыатышып, СВФДА жерлешлерибизге болушлук этип турганбыз. Ол санда рацияла, тепловизорла, дроннга илишанла, дизель генератор, кырулуш материалла, дарманла, аш-суу алынгандыла. Дагыда кыйын жолладан етерча 5 машина да бергенбиз. Бу жумушлагыа 11 миллион сом кыоратылганды. Районну халкына бу жумушка себеплик этгени кюнчю ыразылыгымы билдирдиге суюме.

Мобилизация бла чактырылганлагыа бла аланы юйюрлерине социал болушлук этуге мен кез-кылак болганлай турама. Энци аскер операцияга кыатышкан инсанларыбызны юйюрлерине эллишер минг сом юлеширге онгубуз болганды, бу жумушлагыа 2,5 миллион сом кыоратылганды. Донецк, Луганск республикалагыа бла Запорожье эм Херсон областылагыа 80 тонна жандаурулук жок ашырылганды. Федерал эм регион программаланы болуштуруулары бла районда ахыр кезиуде кеп магнаналы ишле толтурулгандыла. «Шендодюго сахар болум» программаны чеклеринде кеп кыатты юйленни арбазлары бла адамла бирге солуган жерле жангыртылгандыла. Бу жумушлагыа 21,2 миллион сом кыоратылганды - 12 объект тап халгыа келтирилгенди. Аушигерде «Сатушир-Аушигер» суу ызы тартыу ахырына жетдирилиди. Ол «Кыашхатау-Аушигер» суу ызы кенгиртирикди. Бу магнаналы ишлеге 109,8 миллион сом бөлюнгенди. Объектни

«Кеп зат тамамланганды, алай этиллик жумушла да асламдыла»

Жылны ахыры эсеплени чыгарынуу, тамамланган жумушланы белгилеуно эмда келир кезиуге муратла салынуу заманды. Элбрус районну жер-жерли администрациясыны башчысыны кыуллугун толтурган Сотталаны Кыурман район 2023 жылны кыяллай жетишимле бла бошагыны бла шагърей этгенди.

- Кыабарты-Малкърны жамауаты эм «Заман» газетни сыйлы окуучулары! Жангы жыл бла жорегимден алгышлайыма. Келе турган жыл жетишимле, насып эм кыолайлык келтирсин. Хар бирибиз да келир заманнга ышангылы кеден кыарарча эмда муратларыгыз толурча болсун. Быйыл Элбрус районнга хайыры болганын айтырга суюме. Жылны ичинде кеп магнаналы жумушла толтурулгандыла. Ол санда Элбрусда амбулатория ишлетилгенди. Алай бла энди элде эки амбулатория барды. «КыМР-де билим берюнуо школ системасын тынгылы жангыртуу» регион проектни чеклеринде Нейтринода, Элбрусда, Былымда, Тырнауузда 3-чю номерли школлада жангыртуу жумушла толтурулгандыла. «Эллени тынгылы айнытуу» федерал программаны болуштурууу бла Кыулийланы Кыайсын атлы маданият юйде тынгылы тапландыруу ишле бардырылгандыла, Элбрусда Маданият юйноу бла спорт комплекси мекамларыны кырулушлары башлангандыла. Арбазланы бла адамла

ганды, районда модель библиотека да кыуралганды. «Ата журтубузну кыоруулай жан бергенлени атларын ёмюрлюк этиу» федерал программа Кыашхатауда, Огыары Малкърда, Бызынгыда, Бабугентде, Аушигерде батыр жерлешлерибизни хурметине ишленген эсгермени тап халгыа келтирирге себеплик этгенди. Бизде спорт бла кыореширча 49 объект барды, эки спорт школ ишлейди, алада 1,3 мингден аслам адам кыорешеди. Аны нек айтама: Кыашхатауда жангы спорт комплексге халкыны сейири уллуду. Анда бассейн болганын энчи белгилерге суюме. Кыашхатауда тутушуу эм бокс бла кыорешген зал, Аушигерде спорт зал, Бабугентде тутушуудан жаруула бардырылган зал тап халгыа келтирилгендиге. «Кыоркыуусуз эм кыачествуу жолла» программаны чеклеринде «Эски Черек-Жемтала-Сукан-Суу» трасса тап халгыа келтирилгенди, аны узунлугу 19,4 километрди. Аны Зарагы элде кесегинде чыракыла салынгандыла, тротуарла кыуралгандыла. «Эллени тынгылы жангыртуу» кыырал программаны болуштуруууу бла Бабугентде, Бызынгыда, Огыары Малкърда жолла тапландырылгандыла. Бюгонлюкде уа Огыары Малкърда Мухолга элтген жолну жангыртуу ишле толтуруладыла - кепюрно кырулушу андан ары барады. Черек районда туризмин айнытырга битеу онгла бардыла. Кыонакбайлык бла бюгонлюкде гитче эм орта бизнесе 45 предпритиясы ишлейдиле. Кыонакыла бютонда Аушигерде жылы суулагы, Чирик келлеге, Огыары Малкърдагы, Уштулуга кеп келедиле. «Бызынгы» альпинист базага уа регионда эм тыш кыыралладан келедиле кыонакыла. Былтыр районда 185 минг адам солуганды. Быйыл а аланы саны 200 мингден да озарыгы белгиленеди. Ма быллай жетишимлерибиз бла ёхтемленирге болуккыбуз. Черек районну халкыны атындан республиканы жамауатын байрам бла алгышлайыма, саулык, насып, жангы жетишимле, муратла толурларын тежейме.

эм «Жантууган» альпинист лагерлеге жолла жангыртылгандыла. Огыары Бахсанда уа медпунктха, сабий садха, мекгитте элтген жолну тынгылы жангыртып башлаганбыз. Элбрусда да юч орам излемлеге келишдирилгенди. Регионну жол фондуну ахчасына Тырнауузда Молододжнйй переулук излемлеге келишдирилгенди. Азауну айтатландыруу жумушланы толтурууу, алайда ярмарка кыуралганды. Анда сатуу-алуу бардырырча 56 жер барды. Жайда уа экология жауу жолланы 30 километринде навигация оборудование салынганды. Ол санда бийик тау жерлеринде да. «Эльбрус» курортда машинала бирге жыйылып, чырмау болмазча мадарла да толтурулгандыла - кыонак юйлени жанлары бла жолла тартылгандыла эмда машинала салынырча энчи жер кыуралганды. Анда уа 800 машина сыйынырыкыды. Курортта шендодюго излемлеге келишген юч канат жол ишлейди, аланы битеулю узунлугу 5 километрге жетеди. Тау лыжалда учарча трассаланы узунлугу уа 17 километрди, Россейде эм бийик трассала бизни районда орналындыла. Мен жылны ичинде тамамланган жумушланы жаланда аз кесегини юсонден айтханма. 2023 жылда уа районну айнытуу жаны бла энгла кеп иш толтурурга белгиленеди.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Алгышпаула

Саулык, насып да тежейме!

- Миллет суюген «Заман» газетибизни эм республиканы жамауатын келе турган Жангы жыл бла алгышлайыма! Жангы жыл огурлуу, берекетли болсун, мамырлык, ырахатлык келтирсин! Кыартларыбыз саулыктуу болу, кеп жылланы жашасынла, сабийле насып болсунла, аналарын, аталарын кыуандырысынла! Тууган жерибиз, саулай кыыралыбыз жашасынла! Жер башына мамырлык келсин! Ата журтубузну кыоруулаган жигит жашларыбыз юйлерине кысык замандан хорлам бла сауаламат кыайтынла, аналарын, бизни барыбызны да кыуандырысынла!

ЗУМАКЪУЛЛАНЫ Борис,
КыМР-де Адамны эркинликери жаны бла уполномоченный.

Жаш тёлубюз халкыбызны кыуандырысын!

Багылы шёхла! Жангы жыл бла жорегимден алгышлайыма! Огурулуук бла келсин - жореклерибизге ырахатлык, сабырлык, таукеллик да бере! Таматала узак ёмюрлю болсунла, сабийле ёксюзюк сынамасынла, этилген алгышла толсунла! Тау эллирибизге берекет, монглук кыошулсун! Ёсок келген тёлубюз саулыктуу да, билимми да болсун, халкыбызны атын иги бла айтдырсин!

Хар адам да Жангы жылга ахшы муратла бла тубейди да, ана барысы да толсунла! Битеу жарсыула бла кыайгыла озган жылда кыалсынла!

УЯНАЛАНЫ Аминат,
КыМР-ни Башчысыны кенгешчиси.

Хар ишибизге да агамлык хорласын!

Хурметли жамауат! Жангы жылдан хар бирибиз да умучубуз. Бусагытта уа, дуняда кыоугула кеп болган заманда, бютонда. Алайды да, Жангы жыл кыуанч бла келсин - мамырлыкны кючлей, тюзюкню отун ышыра, байлыкны ёсдоре, жореклеге ырахатлык бере! Кыалам кыарындашларымы, бирге кеп жылланы ишлеген нёгерлерими энчи алгышларга суюме. Жангы жыл сизге, юйюрлеригизге да жангы кыуанч келтирсин, жангы кыары бла насыпны чоморт жайсын! Хар ишибизде да адамлык хорласын! Бир бирибизде ариу ышанла кёре, бир бирис болмазча этсин!

Дагыда айтыргыым, «Заман» газетте жаздыруу бошалганды, аны окуучулары бютон кеп болгандыла. Жангы жылда аны бла бирге болганыла олу кырууда ахшы хапарла билдиргенлей турсун!

АТТАЛАНЫ Жамал,
РФ-ни бла КыМР-ни Жамауат палатасыны кыулкычусу, КыМР-ни Жамауат палатасыны таматасыны орунбасары.

Огурулуук бла келсин!

Хурметли миллетим! Ма энгла бир жыл кетди - кыуанчы, кыайгысы бла да. Жашуу алай бара болур. Жангы жылыбыз огурулуук бла келсин! Жарсыула, кыайгыла, башка кыйынлыкыла да эски жылда кыалсынла! Мындан арысында миллетибизни жашауу ариу, жарык да болсун! Хар конюбюз кыуанчда ётсун!

ЭТЕЗЛАНЫ Руслан, инженер-кыруулушу.

Кёрюмдүлө

Мындан арысында да «Заман»
юйөрлерибизге ахшы хапарла келтириучү болсун!

Белгилисича, жылгъа эки кере газетлеге бла журналлагъа жазылу бардырылады. Бу күнлөдө ол иш бошалганды, аны эсеплери бизни күүуандыргандыла. 2024 жылны биринчи жарымына «Заман» газетте 1700 аслам адам жаздырганды. Адам саныбыз бла тенгешдирип кыраганда, кёрюмдүлөрибиз бла өхтемленерге боллукбуз, ала игидиле. Бирси республикалы беш газет бла тенгешдиргенде уа, тиражыбыз иги да өсгөндү. Аны ючюн битеу окуучуларыбызга ысас этебиз, алггышлайбыз, «Заман» чынтты шүхлары андан да көп болурла деп ышанабыз. Шүхланы юслеринден айтханда, бек алгъа газетте жазылууга себеплик этген, аны тиражы өсөринде таза жорекден кыайгыргандыны энци белгилерге сюеме. КъМР-де Адамны эркинликлери жаны бла уполномоченный Зумакулланы Борисге, КъМР-ни Бийик-тау кырал табийгъат заповеднигини таматасы Асанланы Зейтуннга, Черек районну администрациясыны таматасы кенгешчиси Байсыланы Харуннга, «Къайсыннга жюз атлам» тарых эм маданият эсертмелени сакълау фонду таматасы Тетууланы Хадисге, Черек районда Халкыны социал жумушларын тамаалаган комплекси араны оюучусуну күүлугун толтурган Улбашланы Келлетте, Тырнауузда бла Къашхатауда почталаны таматарлары Афашокъаланы Русланга бла Гажонланы Асиятха эм көп башхалагъа жорек ырызлыгыбызны билдиребиз.

«Заман» ыйыккъа юч кере басма амал бла чыгъады эмда сайттыбыз беш кере толтурулады. Андан сора да, телеграм-каналда эмда ВКонтактеде энци бетибиз барды. Алада да шүхларыбызны санына кыошюла барады.

Кыошюлөкдө газетни кыагъыт тюрлюсюн сакълау эм айнытуу газетде ишленгенли баш борчларындан бири болганын айтыр кереклиси болмаз. «Заман» халкыбызны кыраллыгыны магъаналы белгилеринден биридик десек, жангылмазбыз. Газет чыгып башлаганды биринчи, андан сора кыралганды малквар театрыбыз, «Балкария» ансамбльыбыз, журналларыбыз да. Ол жууаплыктыбызны ангылап, окуучуларыбыз бла байламлыкны юзменгенли, аны оюмларын да эсге ала ишлер, бизге жиберген материалларын да басмалар умутдабыз.

Жазылуу кыалай барганыны юсюнден айтханда, ол бирси кезилден эсе кыралылуу болганды. Былтырча, бу жол да Нальчикде эм аны тийрелеринде орналган элдеде жашагъанла тири кыатышхандыла жазылууга, ала газетни 486 экземе

пларын аллыккъдыла. Элерибизни ичинде эм иги кёрюмдюню Огъары Малкварны почтасы болдурганды, анда газетни 158 юйор жаздырганды. Почтаны таматасы Темуккуланы Аминатха эм аны биргесине ишленгенле редколлегияны атындан уллу ысас этебиз. Элни администрациясыны башчысы Чаналаны Муса, эки школну да директорлары Жангорзаланы Борис бла Темуккуланы Роза газетни магъанасын ангылата, тири ишленгендиле, сау болсунла.

Тёреде болуучусуца, Кенделенде жашагъанла газетни кыдарына не заманда да уллу кёллю болмагъандыла. Элни администрациясыны башчысы Атырзаланы Марат ол жумуш бла байламлы энци жыйылуу да бардырганды. Энди келир жыл анда 134 юйор газетни аллыккъдыла. Ала мындан арысында көп болурла деп ышанабыз. Былайда почтаны эки бёлюмюнде урунганланы, арбаз сайын айланп, жазылуу ишни тири бардыргандыны атларын сагынырга тийишлиди. Атырзаланы Дарина, Мамуколаны Назир, Отарланы Рамазан, Тюбейланы Клара, Балаланы Зухура, Улакъланы Танзила, Отарланы Зурият, Ногъайылланы Мариям, Элмуразаланы Абидат эм Маммеланы Мариям.

Бабугентни администрациясыны таматасы Жангуразланы Рамазан элге, газетни тиражына да кыайгыргъан адамды. Почтаны таматасы Гасыланы Нафисат жыл сайын да уллу кыйын салады жазылууга. Аны эм башхаланы хайырындан элде 113 юйор аллыккъды «Заман»ны.

Шахарлада бла элерибизде кёрюмдюле уа былайдыла: Нальчик-120, Къашхатау-102, Хасания-97, Тырнаууз-93, Янкой-82, Тёбен Чегем-67, Булунгу-55, Герпегеж-52, Акъ-Суу-45, Ташлы-Тала-45, Элбрус-29, Лашку-37, Хушто-Сырт-35, Быллым-18, Жангы Малквар-17, Жанхотия-23, Хабаз-24, Кичибалык-25, Къара-Суу-21, Бызынгы-18, Огъары Жемтала-12.

Урванда таулула-12 эмда Бедикде, Шалушкада, Чегемде жашагъанла онушар экзеплляр жаздыргъандыла. Ючюшер, төртюшер, андан да аслам газет алган министрстволу, тюрлю-тюрлю кырал биригиуле да иги кесекдиле.

Кесигиз кёргенликден, хар жерде да жазылуу кампания бирча бардырылмайды, алай ол ишге уллу кёллю болмагъан адам саны бла артык уллу болмагъан элерибизни – Булунгуну, Герпегежни, Ташлы-Таланы, Тёбен Чегемни, Хушто-Сыртны – почталарында ишленгенли – Акъайланы Фатиматны, Бёзюланы Аминатны, Таукенланы Сакинатны, Маммеланы Аминатны, Байсолтанланы Лейланы, Гыжгыланы

Танзиляны – энци белгилерге сюебиз. Орта эсеп бла алганда, ол эллиле тири кыатышхандыла жазылууга. Газетни малквар тили айнытууга эм сакълаууга уллу кыошумчулук этген ангылап, тиражыбызны өсөринде кыайгыргъан, анга жыл сайын кертичилик кылып, жазылууга себеплик этгенли бир кыауумуну атларын сагыныну тийишли кёребиз. Сюд приставланы федерал службасыны КъМР-де Управлениясыны таматасы Бауаланы Ахмат, Элбрус районну администрациясыны башчысыны күүлугун толтурган Сотталаны Къурман, Черек районну администрациясыны башчысы Къулбайланы Алан, «Гипсолат» биригиуно таматасы Тохаланы Хыйса, «Маяк» санаторийни таматасы Мамайланы Галина, «Долина нарзанов» санаторийни таматасы Чапайланы Ибрагим, Элбрус районда электросетлени таматасы Хапаланы Юсюп, КъМР-ни Парламентини депутатлары Насталаны Алий-Солтан бла Залиханланы Элдар, Элбрус районну Халкыны социал жаны бла жалчытуу комплекси арасыны директору Этезланы Мажит, Элбрус районну Урунуу, иш бла жалчытууну эмда социал кыоруу арасыны таматасы Мырзаланы Замрат эм көп башхала. Дагыда предпринимательле Къазакъланы Батыр, Тохаланы Къурманбий, Тетууланы Илияс, Табакъсойланы Ахия, Шунгарланы Хасан, Заммаланы Мусти, Энейланы Тимурлан, Чеченланы Сергей, Мактыланы Талип, Забакъланы Къурманбий, Гузоланы Рашид, Герузаланы Юсюп, Джаппуланы Руслан, Атырзаланы Дарина, Мамуколаны Назир эм башхала (аланы барысын да бу материалда санар онг жокъду) газетни тиражыны өсөринде уллу себеплик этгендиле.

Атлары сагынылганла редакцияда ишленгенли, кесими атындан да жорек ырызлыгымы билдиреде. Ала газетни тиражын кётюрюрге болушханлары бла малквар халкыны маданият хазнасын, ана тилин сакъларга, тин хазнасын айнытууга да кыошумчулук этедиле. Ол ишни тамаалауда газетибизни кыалай бир кыю болганын арсарсыз ангылайдыла. Ёмюрлери узакъ болсун, тухтан ишлеринден кыуансынла.

Жангы жылда «Заман» юйөрлерибизге иги хапарла келтириучю болсун! Этген муралларыгызга жетигиз, жашауугуз игиликледен, ахшылыкка ладан толсун.

Келе турган Жангы жыл сизни юйөрлерибизге мамырлык, огъурлулук, насып, монглук келтирсин!

КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан,
«Заман» газетни баш редактору.

санларын бу жаны бла уллу кёллю болмазга, борчлары бар эселе – аланы болжалына салмай жабарга чакъырады. Ведомствода айтханларыча, мюлк ючюн төленген налогланы бары да республикалы эмда жер-жерли бюджетлеге тыошедиле, аладан а социал программаланы тамаалаууга барадыла.

Хурметли жамауат! Налог службаны специалистлери сизге налогланы төлеу жаны бла консультацияла берирге не заманда да хазырдыла. Аллай жумушугуз бар эсе, **8(800)222-22-22** номерге сёлешигиз.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Редакциягъа письмо

Эсген кетмеу

Ассалам Алейкум, «Заман» газетни редакциясында ишленге. Сизге Аллахдан саулук, узакъ ёмюр тилейме.

Жангы жыл жетип келеди, кесигиз билгенликден, ол байрам бла халкыны кыралны таматасы, башха күүлукчула эмда белгиле адамла алгышлайдыла. Мени уа эсеме быллай бир шарт келеди: бир жыл Къулийланы Къайсын ара телевиденияда кесини адамлыгы, факхусу бла, айырмалы ауазы бла битеу Совет Союзну халкын Жангы жыл бла алгъашлаган эди.

Ол заманда 1-2 юн солуучу эдик да, ючюнчю юн ишге чыгъабыз. Бирге кыауум тоулу жаш болуп ишлеучо эдик да, оруслула, төгергебизни алып, Къайсынны экранга чыгып сёлешенини юсюнден уллу аперимлик берип хапар айтдыла. Жаннетли болсун, Къулий ул халкыбызны ма алай бийик даражагъа кётюрген эди.

Бу хапарны айтхандым, жаш адамла ийнанган да этмегендиле. Мени уа ол эсимде кыалганды. Жаланда кыайсы жыл болганын унутхана. Бек иги боллук эди ол кезиюно юсюнден билген чыкъса, неда аллай шарт табылып, газетде басмаланса.

Уллу хурмет бла,
УЛБАШЛАНЫ Мухарбий.

Апгышпаула

Дуниягъа – тынчлык эм ырахатлык

Къарты-Малкварны хурметли жамауат! «Урушну сабийлери» Битеуроссей жамауат организацианы Нальчик шахарда бёлюмо Жангы жыл бла сизни таза жорекден алгышлайды. Хар юйде, юйорде насып, халаллык, ырахатлык болурун тежеди. Бизни ариу жерибизни кёго хар заманда таза, жашауу мамыр болсун!

УЛБАШЛАНЫ Светлана.
«Урушну сабийлери» Битеуроссей жамауат организацианы шахар бёлюмо таматасы.

Ёсюп келгенлеге – ариу ыз

Батгалы кыарчай-малквар миллетим! Барыгызында алгышлайма келе турган Жангы жыл бла. Ол тынчлыклы, ырахатлык жыл болурун тежейме. Саулай жер юсюнде бола турган кыйынлыккадан кери кыалайык. Ёсюп келген төлеюге ариу жол, насып буорсун дунияны жараткан. Анала жиялмасынла, балала ачы-мысыла. Эндиги бу заманга да барыбыз да кыйынлыксыз, ачысуз, кыоранчсыз жетейик.

БАЧИЛАНЫ-ХАБЛАНЫ Мариям,
намуланы, жылрны автору.

Аны кыалай ашыгып сакълаучу эдик!

Жангы жыл – сабийликден келген байрамыбыз. Аны кыалай сакълаучу эдик! Школда окугъанда, ариу жасалган назы терекни аллында назмула айтхан, төгеринде тепсеген жылларым кёз аллыма келедиле.

Аллай ариу эсгериле салган жылыбыз огурлук бла келсин! Миллетибиз кёл жашасын! Аллах кыралыбызга, дуниягъа да тынчлык, ырахатлык берсин!

Миллетими алгышларга онг бергени ючюн, «Заман» газетибиз көп ёмюрлени сакълансын! Анда ишленгенле Аллах саулук берсин! Кёл сейир хапарлары бла бизни күүуандыра турсунла!

БОТТАЛАНЫ Суфиян.
Къашхатау эл.

МАДАР

Борчлаган кыутулур амалла

Федерал налог службаны эмда сюд приставланы федерал службасыны Къабарты-Малкварда бёлюмлерини келечилери озгъан декабрыни ахыр кюнлеринде «Малка» контроль-жиберуи пунктда «Жангы жылгъа налогладан борч этмей» деген чакъыруу бла акция бардыргандыла. Алайда тохтагъан хар ким да аллай берликлери бар эсе, билирге боллук эди. Кырал күүлукчула уа алагъа налогланы төлер амалланы, ол санда ФНС-ни электрон сервис-

лерини юсюнден да айтхандыла. Борчлары болгъанла аладан теркирек кыутулурга чакъыргъандыла. Аны этмегенле кыошак төлеуле берликлерин, аланы ишлери уа сюдге жетеригин, дагыда счётларындан ахча тешилгидин неда мюлккери сыйырыллыгын эсге салгандыла. Жангы жыл байрам бла байламлы солуу күнлөдө тыш кыраллагъа чыгаргъа чек салыныргын да билдиргендиле.

ФНС-ни Къабарты-Малкварда Управлениясы республиканы ин-

Эски жылны ашыра туруп, тамамланган ишлени санар-
гья, алда боллуклагъа жол ызлап башларгъа тап кези-
удю. Быйыл республикада кѣп иш этилгенди. Бютюнда
маданият жаны бла.

КЪЫЙМАТЛЫ ЭМ МАГЪАНАЛЫ ЭДИ

Къулийланы Къайсын атлы Малкъар къырал драма те-
атрны алсанг, анда жаш актѣрла жангыртхан труппа
эслерча атламла этгенди. Жылны аллындан башлап ахырына
дери солу излемей ишлегендиле ала. Эскилени да къайтара,
жангы оюнла, программала салгандыла. Къараучула А. Ай-
ларовну «Африканец» Т. Джудженогуну «Къар юзюлю»,
Р. Кунини «Кюкюлю ахчала», В. Жеребцовну «Тау артында
тал жилайды», Жантуланы Иссаны «Киевлюк», Б. Нушични
«Философияны доктору», Токумаланы Жагъафарны «Бай
келин», Шекспири «Отелло» пьесаларына кѣре салынган
оюнлагъа къарагандыла.

Сабийлеге деп малкъар театр Токумаланы Жагъафарны

«Патчахны сокъур къызы», Атмырзаланы Магометни «Та-
маша сыбызгъы», Маммеланы Ибрагимни «Шамай къала»
пьесаларына кѣре оюнла кѣргюзтгенди.

Жангы тѣлю театры ишине жангы солуу кийиргенди:
алгъаракъда Ахматланы Любаны чыгъармаларына кѣре
Жаппулану М. «Акъ сѣз акъ умут туудурур» деген оюнун
салганды. Дагъыда къараучулары кѣллери театр концерте
кѣтюргендиле. Аланы Атмырзаланы Магомет бла Мызыланы
Аубекир къурагандыла.

Бизни бай репертуарлы театрыбыз кетип бара тургъан
жылда кѣп жерледе къараучулары къуандырганды.
Аны атын махтау бла битеу да Шимал Кавказда айтхандыла.
Башха театрлары ишлери да къол аяздачады. Нальчикки
Къырал музыка театрына жюриюгенле И. Штраусну «Чыган
барон», У. Гаджибековну «Аршин мал алан», К. Листовну
«Севастополь вальс» оперетталарына, В. Легентовну «Эдит
Пиаф» эмда «Улыбка Моны Лизы» балетине къарагандыла.
Музыка театрда бизни фахмулу жашларыбыз, къызларыбыз
– Таукенланы Галина, Наршауланы Шахадат, Гергъокъаланы
Халимат, Холамханланы Къайсын, Жуболаны Жамбулат,
Жаникаланы Элдар ишлегенлерин ѳтѣмлик бла айтыргъа
боллукъбуз.

М. Горький атлы Орус драмтеатр В. Красногоровну
«Премьердан сора фуршет», А. Цагарелини «Ханума»,
В. Константиновну бла Б. Рацерна «Имеретиядан келинлик»,
И. Алифановну «Синьорла, даурус!»), Э. Шмиттни «Эки
дуняны отели» деген пьесаларына кѣре салынган оюнла
бла къуандырганды къараучулары. Сабийлеге деп М. Тол-
стованы «Тогъуз куйрукълу тюлкюню юсонден таурух», Л.
Устиновну «Бал бѣчке» деген пьесаларына кѣре оюнла, К.
Чуковскийни «Муха-Цокотуха» жомагына балет салганды
театр.

«**Балкар**ия» къырал фольклор-этнография тепсеу ан-
самбль бла «Кабардинка» къырал академия тепсеу
ансамбльле, Б.Х. Темирканов атлы Къабарты-Малкъар
къырал филармонияны симфонияны оркестри да концерт
программаларын кѣп кѣре кѣргюзтгендиле.

Художниклени жетишиллеринден айтханда, Сурат ис-
кусстволаны А.П. Ткаченко атлы музейинде Акъкъызланы
Сиараны, Герман Паштовну, Хабичланы Кази-Магометни,
Акъкъызланы Якубну, Сарбашланы Азюнову, Ольга Иванни-
кованы, Мария Загорскаяны энчи кѣрмючлери болганды.
Дагъыда анда, тѣреде болганыча, «Кесини ызы» деген
сурат алдырыу клубну кѣрмючю, жылны кезиулерине жо-
раланган художестволу кѣрмючле баргандыла. Дагъыда
къараучулары «Нарт эпосу дунясы», «Дети России-2023»,
«Дуня сабийлени кѣзлери бла», «Юйор альбом», «Кюз
арты», «Отну, окъну, шѣхуланы юслеринден ...» дегенча кѣр-
мючле къуандыргандыла. Алай барыннан да къыйматлы

башха-башха художниклени Хаджиланы Даниял жыйгъан
суратлары болгандыла.

Республикалы миллет музейни иши да тохтамагъанды.
Анда, хар жылдача, малкъарлылары бушуу эм къуанч
кюнлерине – кѣчгюнчюлюкге бла жангырыугъа – аталган
кѣрмючле болгандыла. Аладан бек уллу суратлы, документ-
ли, этнография кѣрмючге уа «Къабарты-Малкъар. Ёмюрле
жолу» деп аталган эди. Анда Миллет музейни фондунда
тургъан эрттегили суратла бла шагъырей болгандыла къа-
раучула. Дагъыда музейде тѣрели «Кюз арты-2023» атлы
кѣрмюч барганды. Ол республиканы художниклерини бара
тургъан жылда этген ишлерин кѣргюзтгенди.

Маданият, бютюнда адабият, жаны бла кѣп ишле КъМР-
ни Т. К. Мальбахов атлы къырал миллет китапханасында,
шахарны башха библиотекаларында да баргандыла. Анда
белгили поэтлени, жазычулары, артистлени, алимлени Доду-
ланы Аскерни, Гуртуланы Салихни, Моттайланы Светлананы,
Максим Горькийни, Хутуйланы Ханафийни, Омар Хайямны,
Расул Гамзатовну, Эдуард Асадовну, Эфендиланы Салихни,
Барабийланы Исмайылны, Ахматланы Ибрагимни, Этезла-
ны Омарны эмда башха сыйлы адамларыбызны туугъан эм
эсгеруу кюнлерине аталган китап кѣрмючле, жыйлыула
баргандыла.

Аны бла бирге китапханачыла тарыхда белгиленген, мах-
тау келтирген кюнге да энчи эз бургандыла. Сѣз ючюм,
жаш тѣлюге Сталинградда, Брест, Ленинград тийрелеринде,

уллу къыралыбызны къалайынды да баргъан сермешледе
бизни жерлешлерибиз этген жигитликледен хапар айтыл-
ганды.

Битеу къыралгъа белгили инсанларыбызны Улбашланы
Мутайны, Къудайланы Мухтарны, Къулийланы Борисни,
Таукенланы Галинаны, Болатланы Людмиланы, Курданланы
Валерийни, Заникшилану Хусейни, Рахайланы Анатолийни,
Биттирланы Абидатны, Мырзаланы Солтанни, башха белги-
ли адамларыбызны туугъан кюнлерин белгилеу бла эсгеруу
«Заман» газетде да барганды.

Малкъар халкъны политика репрессияланы кезиулеринде
ѳлгенлеге аталган мемориалда уа жаш адамланы туугъан
жерни, къыралны, адамны сюерге юйретиу жаны бла кѣп
ишле баргандыла. «Жюрегим сабийлеге береме» деген
тобеуши уа насийхатчылагъа бла устазлагъа аталганды.
Аланы жыллары эди бу.

Мечиланы Казимни окъуулары, Къулийланы Къайсынны
окъуулары тѣрели халда ѳтгендиле. «Сѣзюбюз арта
къайтарылыр...» деген ат бла жаш жазычула бла тобеуши
болганды. «Кеси заманыны белгили инсаны», «Заманла.
Болгъан ишле. Адамла» деген ат бла республикагъа къый-
ынлары тийген адамланы эсгеруу жыйлыулагъа келгенди
жамауат. Анда «Тутхан ишлерине кертичле», «Малкъарны
тиширу бети», «Уллу Ата журт урушда таулула», «Малкъар-
лыланы кийимлери эм халкъ усталыклары» деген энчи
адамлагъа аталган «Халкъ фольклорист» (Шахмырзаланы
Саид), «Халкъ жыры къалауру» (Отарланы Омар), «Ма-
мырлыкъ, къууанч сизге, саула!» (Къулийланы Къайсын) эм
башха кѣрмючле къуралгандыла.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

Ўтѣмлендиреги, умутландырады

Быйыл ахшы жетишилмеге жетген жаш адамларыбыз аслам болгандыла. Аллай инсанларыбызны ичинде Малкъондуланы Ахматны белгилерчады. Быйыл а аны Россей Федерацияны Композиторларыны союзуна алгандыла. Ахмат музыкантланы халкъла аралы гильдиясына киргенди, миллет къобузда согуу жаны бла битеуроссей эм халкъла аралы эришулерини лауреатыды. Жаш композиторланы Альфред Шнитке атлы Х халкъла аралы конкурсуну лауреаты болганды.

Таулу жаш 2013 жылда Искусстволаны Шимал-Кавказ къырал институтуну маданият колледжини миллет къобу-
зуну бѣлююмн тауусханды. Андан ары
да окъургъа итиниюу уллу болуп, ол
Саратовну Л.В. Собинов атлы къырал
консерваториясында кесин сынаиды.
Анда композиция усталыкъгъа кирирге
сюйгенлени саны да уллу болганды –
бир жерге жюзден аслам адам бар эди.
Алай эм фахмулугъа Ахматны санап, ол
жерни анга бередиле.

Бир жылны ичинде окъуна Ахмат
макъам жаза билгени бла сейирсин-
диргенди. Жаш фахмуну аламакъ ма-
амларын жаратып, белгили россей
композитор Ярослав Судзиловскийни
оноуу бла аны макъамчылары халкъла
аралы гильдиясына къошадыла.

Ахматны «История народа на устах»
деген оркестр чыгъармасына эс бу-
рулмай къалмаганды. Аны Татарстан
Республикада бардырылган «Европа-
Азия» фестивалыны ачылыуунда
сокъгъандыла.

Эм уллу чыгъармасы «Минги Тау»
симфонияны уа 2018 жылда жазганды.
Аны биринчи кере Саратовну къырал
консерваториясыны симфония оркестри
эшитдиргенди. Талай замандан а КъМР-
ни Маданият министрствосуну, таулу
жашланы себеплиги бла Саратовдагы
оркестр бери келип, симфониягъа ре-
спубликаны жамауаты да тынгаларча
этгенди. Андан сора да, Ахмат кѣчгюн-
чюлюк азабын сынагъан миллетлеге
атап, эки поэма жазганды, ызы бла
«Легенда гор» опера бла тынгаларча
уланы къуандырганды. 2021 жылда
уа Алтуланы Муратны себеплиги бла
Саратовну оркестри Нальчикге келип,
ол аламакъ макъамны КъМР-ни Къырал
музыка театрында да сокъганды. Бю-
гонлюкде фахмулу жаш Искусстволаны
Шимал-Кавказ къырал институтунда
музыканы тарыхы бла теориясы кафе-
драсында дерсле бередди.

Малкъондуланы Ахмат келе тургъан
Жангы жыл бла окъуучуларыбызны
да алгъышлаганды. «Жангы жыл
огурлулукъ бла келсин. Хар юйюрге
насып, къууанч, берекет келтирсин.
Миллетийбизде, жерибизде, къыралы-
бызда монглукъ, мамырлыкъ болсун.
Хар адамны да ахшы муратлары тол-
сунла», – дегенди ол.

ТЕМУКУЛАНЫ Амина.

Фахму

16 декабрьде Москвада Кремльде VIII халкыла аралы жандаурлукъ кадет бал болганды. Анга кыралны 84 регионундан кадет класслары, ведомстволу школлары, Суворов, Нахимов атлы училищелени, аскер-спорт жаш төло клублары юч мингге жууукъ келечиси кыатышхандыла. Быйыл тыш кыралладан жаш адамла да келгенлерин айтырчады, ол санда Замбиядан, Сьерра-Леонеден, Боливиядан, Сириядан, Катардан, Шри-Ланкадан, Белоруссиядан, Узбекистандан, Кыргызстандан.

«Кесими онтогъузунчу ёмюрге тышген суннганма»

Бу сейр кыуанча Нальчикни 2-чи номерли лейдини 9-чу классны окуучусу **Лёлюкалы Мурадинни** кызы **Малика** да кыатышханды.

Ол кюн Къонакъ арбаз аскерчи кийимдеде жаш адамладан бла омакъ жыйрыкыла кызыладан толу эди. Ала полонез, вальс, кадрилл, миньон эм алача башха сейр тепсеулени кёргозгөндиле. Малика уа балны сахнасында КъМР-ни сыйлы артисти Астемир Апанасовну биргесине тепсел, жыйылганлары кыарсларына тийишли болганды.

Малика «Каллисто» тепсеу ансамбльни солистиди, анга башчылыкны Роман эм Ирина Романихинле этедиле. Таулу кыз кадет балга экинчи жыл кыатышады, быйыл а ол бютюдн кенг, сейр болганын айтады. «Былтыл тыбешуледе кыралны регионларыннан нёгерле табаса, мен Сахалинден, Биробиджандан тенглерим бла таныхшанма. Дагыда сынама, билим жыяса, кёп жангы затлага юйренесе. Биз хореографла, Москвада вузлары устазлары бла да тыбешгенбиз, ушакъ этгенбиз, ала сейр затла айтхандыла. Москвада экскурсияла да кыураган эдиле. Бек ыразыма быллай сейр ишге кыатышалганыма», - дейди бизни бла ушакъда Малика.

Аны айтханына кёре, быллай кыуанчлы ишле Россейни тарыхны теренлигин, Ата журтубузга сыймекликни ангылатадыла. «Уллу залда жаш адамлары кийимлери, кызыланы женгил, нактышла бла жасалган узун жыйрыклары, акъ кюл кыапла, Къонакъ арбазны болуму, ариу люстрала, макъамла... Ала барысы да бирге жыйылып, кесими 18-19 ёмюрге тышген суннган эдим. Ол а алай сейр эди», - дейди кызы.

Малика тепсеуле бла гитчелигинден кюрешиди, бютюдн уа фокстротну сюеди. Европалы, латинамерикалы тепсеуле адамны ич дуниясын, сезимлерин, халин ачыклаганлары ючюн бюсюрегенин айтады. Болсада кавказ халкылары тепсеулерин да бек сюеди.

Келир заманда таулу кызы илму бла кюреширге умут этеди, дагыда журналистикага сейри уллуду. Шёндюгю заманда жаш адамла тири болургъа, тюрлю-тюрлю жыйылыулага кыатышырга керек болганларын айтады. «Бирле школда дерследен башха бир жерге да жорюмедиле. Неда бир кырал экзамеде тарыхны берликме деп, физиканы, химияны окумай тебирейдиле. Алай, мен акыл этгенден, хар неге да юйренирге, нени да билирге керекди. Юлгюге, химияны билмесенг, Чирик кёлле кыалай кыураганларын ангыларыкъ тойюлсе», - дейди Малика.

Кызыны тамата эгечи Элианы юсюнден «Заманда» бир ненча кере жазганды. Ол Москвада вузладан биринде ишлейди. Малика да, тамата эгечини юлгюсюн алып, инглиз, кытай тилге юйренеди, ана тилни да бек сюеди. «Биз юйде тауча сёлешсебиз. Школдан ана тил эм адабият бла байламлы конкурслага кыатышама, адет-тёрелерибизни, миллет тепсеулерибизни бек сюею. Адам халкыны тарыхын билирге керекди. Мени уа бир уллу муратым барды - келир заманда таулу халкыны маданиятын бла тарыхыны арасын ачарга», - дейди ол ушагыбызны ахырында.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Эсгертиу

Байрам мутхузланмача

КъМР-де Оператив штаб республиканы жамауатын бла аны кыонакыларын келе турган байрамла бла - Жангы жыл эде Рождество бла - алгышлайды эмда саклыкны кючлендирирге чакырыды, террорчулукъ ишледен саклануу ючюн бу жорукълага бойсунуругъузну тилейди: - кыйын халга келтирирге, төгерекдеги кюркюу салырга боллукъ ишле этмезге кюрешигиз;

- автотранспортну анга деп бёлюннген жерлеге салгызы;

- ишеклик туудурган чулгыланы бла автомобильлени кёрсегиз, теракт эмда башха аманлыкка хазырлана турганларын, адамлада чачдыруучу затла бла сауутла болганларыны юслеринден билсегиз, олсагат право нызамны саклауучула бла болушлукъга терк келген службага билдиргиз;

- адамла аслам кыатышхан жыйылыула барган, той-оюн болган жерледе право нызамны саклауучулары, нызам ючюн жууаплы болган башха адамлары законлу излемлерин толтуруугъуз.

Хар билдириу да тынгылы тин-

«Исси ызыны» телефонлары:

КъМР-де Оператив штабыны: **48-15-48**;
КъМР-де УФСБ-ны: **48-15-81** (ышанылулукъну телефону);
КъМР-де МВД-ны: **40-49-10** (дежурный кесегин), **49-50-62** (ышанылулукъну телефону);

Россейни Следствие комитетини КъМР-де Следствие управлениясыны: **77-64-22** (ышанылулукъну телефону);

МЧС-ни КъМР-де Баш управлениясыны: **39-99-99** (дежурный кесегин).

Спорт

Чёрчеклик эмда учунуулукъ бла айырмалыла

Республикабызны спортчулары, округ, кырал, халкыла аралы эришулеге кыатыша, атларын айтдырадыла, хорламлары бла республикабызга да махтау келтиредиле.

Иван Ярыгинни, Россейни, Европаны, дунияны да чемпионатларында, континентле аралы кубокда майдалла кытхан **МУСУКАЛАНЫ Исмайлыны** аты эркин тутушууну тарыхына киргенди.

Хасаниячы спортчуну эм уллу хорламларындан бири уа кесини ауулукъ кыуауунда Венгрияга Олимпиадада эркин тутушудан эришиуге кыатышырга эркинликни кыруулаганыды. Эсигизге салайыкъ, талай жыл мындан алгъа ол, спорт жаны бла инсанлыкын тюрлендирип, Венгрия ючюн эришеди.

Быйыл а Мусукаланы Исмайыл дунияны чемпион болганды. Тутушууну олимпиада тюрлюлерини «United World Wrestling» деген халкыла аралы федерациясы аны ол жетишимин 2023 жылда эм игиге санаганды.

Жылны ахырында тутушууну MMA тюрлюсюнден жетишимли спортчубуз **ТУМЕНЛАНЫ Альберт АСА-ны** Гран-прини финалына чыгар ючюн сермешгенди. Анда ол жарым ауулукъда айтхылыкъ дагыстанлы Устармагомед Гаджидавуду бла тыбешгенди. Белгилисича, Альберт бу тыбешуно эрттеден сакълай эди эм анга тынгылы хазырланганды.

Гаджидавуд да кеси ауулукънда бек кючлюден бириди. Быйыл ол 3 тыбешуу ётюргенди эм аланы экисинде да хорламла болдурганды. Түмен улуну юсюнден айтханда, ол 25 тыбешууде алчы болганды эм тёртосюнде хорламны ычкындурганды. Бу жолгу сермешде хорласа уа, Альберт жангыдан сыйлы бел бау кыолу да бола эди. Дагыстанлы жаш да кючлюден бири болганын унутмай, Альберт сермешни ахыр раундуна дери бардырганды. Анда уа, ол бошалырга 5 секунд кыалганлай, Устармагомедни нокадаунга ашырып, бел бауу Къабарты-Малкырга кыайтарганды.

Тырыауузу **ЛОКИЯЛАНЫ Жамболат** грек-рим тутушууда болдурган жетишимлери бла белгиледи. Ол кыралны чемпионатларында эм халкыла аралы эришуледе, Иван Поддубныйны мемориалында кёп кере хорлаганлары эм саугаланганлары кыуаууна кыошулганды, Европаны, дунияны кубокларында майдалла кытханды, Европалы миллетлени кубогун алганды, Россейни спортчу халкыла аралы устасыды.

Быйыл да Жамболат хорламлары бла кыуандырганды. Киров шахарда Сергей Миронович Кировну хурметине аталган эришууде алчы болганды.

Совет Союзну Жигити Александр Аксёновну хурметине Новосибирске ётген «Возрождение» эришууге 8 кыралдан 200-ден аслам атлет кыатышхандыла, анда жерлешибиз «кюмошно» алганды. Красноярскда Олимпиада оюнлары чемпиону Алексей Шумаковну саугаларына 40-чы битеукырал эришууде, Россейни Жигити генерал-лейтенант Роман Кутузовну хурметине аталган турнирде да Жамболат кесини ауулукънда эм кючлю болганды.

ГУППОЙЛАНЫ Алина дзюдодо, самбода, сумода, бел бауладан тутуп тутушууда жетишимлери бла атын айтдырганды. Быйыл а анга бел баудан тутуп тутушудан «Россейни спортуну устасы» деген ат берилгенди.

Жаш дзюдочу **ЦИЙКЪАНАЛАНЫ Ислам** кыатышхан эришуулеринде майдалсыз кыалмаучуду. Быйыл да ол округ, кырал, халкыла аралы эришууледе жетишимли болуп кыайханды. Алай бла, Нижний Новгородта Россейни кубогуну кыралны 45 регионундан 380-нге жууукъ дзюдочуну араларында Ислам (66 кг.) да сынашханды эм экинчи болганды. Красноярскда Иван Ярыгинни атын жюрюткен спорт арада дзюдодан алтын эм тюрсюню темирле жарашдырган заводну директору Владимир Гулидовха аталган «А» классы төрели эришууде «доммакъ» кыолу болганды.

Россейде дзюдон мурдорун салган Василий Ощепковну хурметине Хабаровскда «Платинум арена» арада ётген «Russian Judo Tour» халкыла аралы турнирден да «кюмошно» келтиргенди. Новокузнецк шахарны «Богатырь» спорт арасында Кузбассда дзюдон мурдорун салган адамладан бири - Александр Бебенингде аталган битеуроссей эришууде да экинчи болганды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия жарашдырганды.

«Заман» газетни 2024 жылгъа орузламасы

Башил ай (Январь)

БАШ	1	8	15	22	29
ГЕУЮРГЕ	2	9	16	23	30
БАРАЗ	3	10	17	24	31
ОРТА	4	11	18	25	
БАЙРЫМ	5	12	19	26	
ШАБАТ	6	13	20	27	
ЫЙЫХ	7	14	21	28	

Байрыл ай (Февраль)

БАШ	5	12	19	26	
ГЕУЮРГЕ	6	13	20	27	
БАРАЗ	7	14	21	28	
ОРТА	1	8	15	22	29
БАЙРЫМ	2	9	16	23	
ШАБАТ	3	10	17	24	
ЫЙЫХ	4	11	18	25	

Тотурну ал айы (Март)

БАШ	4	11	18	25	
ГЕУЮРГЕ	5	12	19	26	
БАРАЗ	6	13	20	27	
ОРТА	7	14	21	28	
БАЙРЫМ	1	8	15	22	29
ШАБАТ	2	9	16	23	30
ЫЙЫХ	3	10	17	24	31

Тотурну арт айы (Апрель)

БАШ	1	8	15	22	29
ГЕУЮРГЕ	2	9	16	23	30
БАРАЗ	3	10	17	24	
ОРТА	4	11	18	25	
БАЙРЫМ	5	12	19	26	
ШАБАТ	6	13	20	27	
ЫЙЫХ	7	14	21	28	

Хычаулан ай (Май)

БАШ	6	13	20	27	
ГЕУЮРГЕ	7	14	21	28	
БАРАЗ	1	8	15	22	29
ОРТА	2	9	16	23	30
БАЙРЫМ	3	10	17	24	31
ШАБАТ	4	11	18	25	
ЫЙЫХ	5	12	19	26	

Жиккола ай (Июнь)

БАШ	3	10	17	24	
ГЕУЮРГЕ	4	11	18	25	
БАРАЗ	5	12	19	26	
ОРТА	6	13	20	27	
БАЙРЫМ	7	14	21	28	
ШАБАТ	1	8	15	22	29
ЫЙЫХ	2	9	16	23	30

Эшия ай (Июль)

БАШ	1	8	15	22	29
ГЕУЮРГЕ	2	9	16	23	30
БАРАЗ	3	10	17	24	31
ОРТА	4	11	18	25	
БАЙРЫМ	5	12	19	26	
ШАБАТ	6	13	20	27	
ЫЙЫХ	7	14	21	28	

Хыркыяр ай (Август)

БАШ	5	12	19	26	
ГЕУЮРГЕ	6	13	20	27	
БАРАЗ	7	14	21	28	
ОРТА	1	8	15	22	29
БАЙРЫМ	2	9	16	23	30
ШАБАТ	3	10	17	24	31
ЫЙЫХ	4	11	18	25	

Хыркыаууз ай (Сентябрь)

БАШ	2	9	16	23	30
ГЕУЮРГЕ	3	10	17	24	
БАРАЗ	4	11	18	25	
ОРТА	5	12	19	26	
БАЙРЫМ	6	13	20	27	
ШАБАТ	7	14	21	28	
ЫЙЫХ	1	8	15	22	29

Этыйыкъ ай (Октябрь)

БАШ	7	14	21	28	
ГЕУЮРГЕ	1	8	15	22	29
БАРАЗ	2	9	16	23	30
ОРТА	3	10	17	24	31
БАЙРЫМ	4	11	18	25	
ШАБАТ	5	12	19	26	
ЫЙЫХ	6	13	20	27	

Абустолну ал айы (Ноябрь)

БАШ	4	11	18	25	
ГЕУЮРГЕ	5	12	19	26	
БАРАЗ	6	13	20	27	
ОРТА	7	14	21	28	
БАЙРЫМ	1	8	15	22	29
ШАБАТ	2	9	16	23	30
ЫЙЫХ	3	10	17	24	

Абустолну арт айы (Декабрь)

БАШ	2	9	16	23	30
ГЕУЮРГЕ	3	10	17	24	31
БАРАЗ	4	11	18	25	
ОРТА	5	12	19	26	
БАЙРЫМ	6	13	20	27	
ШАБАТ	7	14	21	28	
ЫЙЫХ	1	8	15	22	29

■ – байрам күнле ■ – солуу күнле □ – ишчи күнле ■ – байрам аллында къыскартылган ишчи күнле

Билгичлик

Иги жанына тюрлениулену белгиси

Кюнчыгышны билгичлигине кёре 2024 жыл Жашил Агъач Сарыуекни жылыды. Бу жаныуар а кюч-къарыну, властыны, деменгиликни, халаллыкны белгисиди. Кытайлыла аны бошдан сыйламайдыла. Россейни менталитети уа къытай философиягга жууукду. Аны себегли 2024 жыл кюнчыгышны гороскопуна кёре къыралыбызгга, аны адамларына да иги жанына уллу тюрлениуле келтирирге хазырды.

Жангы деменгили белги – Агъач Сарыуек бизден учуну-улукъну, айнырыбызны, хар жаны бла да кючлю болурубуну сакълайды.

Къочхар. Мехеллик этмеген, алгга талпынган Къочхарла ишлеринде, бизнеслеринде да жетишмил болукъдула, къуллукларында да кеторюлюкъдуле. Жаз башы алагга артыкъда кыйыматлы болукъду. Алай жылны ортасында саулыкларына сакъ болургга, санларына ауурлукъ жетдирмезге, иммунитетни кючлерге керекдиле.

Тана. Келир жыл Таналаны къолларындан келмезлик зат жокъду. Алагга дайым чырмаулукъ этген сылтаула кетерикдиле. Аланы иги тюрлениуле сакълайдыла: ача къолайлары ёсерикди, саулыкларыны да хатасы болукъ тюрлюдю, энчи жашаулары да тюзелликди – апрель-май айлада ала къадарларына тюрберге болукъдула.

Эгизле. Аланы къолайларына къошулулукъду, ача транспорт эмда билим беруу бёлмюмени юслери бла келрге болукъду. Андан сора да, аланы инвестициялары хайыр келтирикдиле, алагга уллу ырыскы да сатып алыргга тюрерикди. Алай Эгизле саулыкларына сакъ болургга керекдиле: эрттеден келген ауруулары къозгъалыргга болукъду. Тишлеге бла санлагъа энчи эс бурургга тийишлиди.

Айырычабакъ. Жулдузла кёргозгеннге кёре, Айырычабакъла келир жыл ача жийиш башларгга, ырыскы къолайларын ёсдюрюрге, керексиз затла сатып алмазгга керекдиле. Жылны ахырында къошакъ ача тюршеге болукъду. Жашау нёгерлери болмагъанла июнь-июль айлада къадарларына тюрерикдиле. Саулыклары да игилей сакъланыркъды. Алай татлыны, тузлуну, къакъны азыракъ ашаргга керекдиле.

Аслан. Ёхтем Асланлагъа келир жыл муратларына жетерге бир зат да чырмауык тюрлюдю. Июль-август айлада ала керекли адамла бла танышыркъдыла, ырыскы къолу да болукъдула, кёллери да кеторюлюкъду. Алай ахчаны эслеп къоратыргга тюрерикди, жорек кыйыны шашайтыргга уа халкъ амалла болушуркъдула.

Къыз. Сарыуекни жылында Къызланы факхулары бютун бек ачылыккъды, билимлери ёсерикди. Ала уа къуллукларында кеторюлюрге, энчи жашауларын къуаргга да болушуркъдула. Ишлеге ача сауга берилликди, Алай ишеклик туудурган ишлеге ахчаны салмазгга юрешигиз. Сагъышларыгъыны жаланда игилликке жоралагъыз, къауғалагъа къошулмазгга юрешигиз, нерваларыгъыны сакълагъыз.

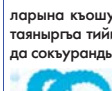
Базман. Оюмлу Базманлагъа келир жыл жангы жашау ызы ачарыкъды. Аланы кеп тюрлю болумла сакълайдыла: юйюр къурау неда айырлыу, сабийле тууу, усталыкыны алышандырыу, къуллукларында терк кеторюлюк. Кепле усталыкларыны бла хунерликлерини хайырындан ача къоллу болукъдула. Кюч-къару таркъаймаз ючюу а осал кыйыккладан керу болургга керекди.

Акырап. Кытай гороскопха кёре, Акырапла ырыскы жаны бла уллу чырмаулагга тюрберге болукъдула. Алай болмаз ючюу а, ахчаны ойлап жоргга керекди. Жангы бизнесни башларгга да ашыкъмагъыз. Жылны экинчи жарымында ишигиз тюзеле башларыкъды. Ремонт этер, башха жерге кечер умутгъуз бар эсе да, аланы арт болжалгга салыгъыз.

Марачуу. «Къыйынды, алай къолдан келликди» – ма алай белги бла ётерикди Марачуулагъа 2024 жыл. Жангыла октябрь-ноябрь айлада жашау нёгерлерине тюрберге болукъдула. Ача къолайлары уа тюрленирик тюрлюдю, алай январьда бла февральда ырыскыларына къошулургга болукъду. Келир жыл къауым болуп ишлеуге таяныргга тийишлиди. Ашагъаныгъыз качестволу болса, саулуугъуз да сокъурандырлык тюрлюдю.

Текемююз. Билгичлини тергеулерине кёре, Текемююзлени ача къолайлары игилериге болукъду – бирлеге жууукларындан ырыскы кыйлыккъды, башхалагъа ата-анала болушуркъдула, ючюнчюлени уа иш хаклары кеторюлюкъду.

Жулдузла кёргозгеннге кёре, Текемююзле солуу кезиулерин оздурмазгга керекдиле, алайсыз жылны ортасында саулыклары осалгга кетерге къоркуу барды. Энчи жашауларында да кыйгы этерча зат болукъ тюрлюдю.

Суукъуй. Тынчылык, тутхучулукъ, хар неде да ахшы тюрлениуле сакълайдыла Суукъуйланы келир жыл. Аланы бир-бирлери сиймекликлерине тюрберикдиле, ахшы халла къуарарыкъдыла, Уллу къуллукчуну болушугуу бла иги ишге да тохтарыкъдыла. Саулыкларына да тарыгъырча болукъ тюрлюдю.

Чабакъла. Жашил Сарыуек Чабакълагъа алаамат да, сейир да жашау жоралайды. Жангыла юйюр къуарарыкъдыла, ахчаларын бир тюрлю ишге салганла уллу файда алыккъдыла, саулыкпандырыу амалла да хайыр берликдиле. Алай а Чабакъла эринчек болуучудула да, Сарыуек аны жаратмагъанын унутмагъыз.

Ажайып агачта, дунияны эм узак кыйырларында, Къар кызычык жашаганды. Аны бла тюбешгенле, аны кѳргенле аны ариулугундан кѳзлерин айыралмай тургандыла, жюрегини огурулулугу ая кѳллени жылтыланды, кѳллени кесине тартханды. Кызычык кеси да огурулу ишлени этерге, уллуга-гитчеге болушурга да бек сыйгенди, бютюнда сабийлени кыуандырса уа, аны кѳлю кѳкге жетгенди. Нек дегенде сабийлени ийнаныулары, энчи дуниялары, акъ къарча, тазадыла не заманлада да.

Бир жол, Жангы жылны байрамыны аллында, Къар кызычык битеу сабийлеге энчи саугъала этерге излегенди. Ол муратын тутуп, узак патчахлыкны жерлерине келгенди, анда жашаганды кудурдетден берилген ажайып фахмулулугу болгъан Акъ Акъ-сакъал. Кызычык андан битеу огурулу муратланы толтургъан кючю болгъан ажайып таякчыкны тилегенди. Аны бла ол хар жукълагъан сабийни тѳппечигине тийип, аны эм сыйген, эм сакълагъан умутун толтурурга излегенди. Акъ Акъсакъал, аны муратын билгенден сора, кызычыкга болушурга угъай демегенди эмда ажайыплык таякчыкны бергенди.

Жангы жылны кечесинде Къар кызычык сабий отоуланы терезелерине къарап, таякчык

Къар кызычык

Жомак

бла хар сабийге тийгенди. Ол кеси да сабийлени тѳгерге бусагъат татлы конфет-къалачдан, жангы илляуладан, гинжиледен, илляу машиначыккладан толлукъу деп, бек сакълаганды. Алай аладан бири да болмады, не кѳп сакълады эсе да, илляу, конфет-къалач да жокъ! Къар кызычык, кѳз жашларын сюрте, жюреги да бир бек кыйналып, юйюне, Жомакылы агачта, къайтханды.

Жангы жылны биринчи тангы уа кесин сакълатмады, акъ къарчык бла бирге жетип, болгъанны жарытды. Адамла, абаданы, сабийи да, юйлеринден чыгып, жангы кюннге кыуанадыла, кѳллери кѳтюрюлуп, тѳгерек-баш да кюлген, жомакылы, ажайып жыр, макъам таушдан толганды.

Сабийлени эм сакълагъан, сыйген затлары уа не болгъаны?! Конфет-къалач, илляула угъай, ала тошлеринде ата-аналары бла бирге ѳдюрген зауукъу чакъланы, ата-ана жылыуун, алары огурулу

ышаруларын, жылы кюлларын, жылы сѳзлерин кѳргендиле.

Къар кызычык да, уянганында, дунияда жашагъан кызычыккланы бла жашчыккланы толгъан умутларын кѳргенди, алары керти да сакълагъан муратларын. Сабийле орамлада аталары-аналары бла бирге къар гинжиле ишленгендиле, къар толчукъла бургъандыла, чаналада учхандыла, ингирде уа аналары биширген татлы бѳрекле бла исси чай ичгендиле, жомакыла окугъандыла.

Аны кѳргенде, Къар кызычыкны кѳлю толуп, кудуретни хайырындан сабийлени керти муратлары толгъанына болмагъанча кыуанганды. Керти да, ата-ана жылыудан уллу насып, уллу кыуанч болурму?! Не хазна. Алайды да, ол бизни барыбызны да не къадар кѳп заманны жылтыханлай турсун кесини ажайып оту бла. Андан сора да, ѳз от жагъа суумасын, тыпыр таш кыуумасын.

Энди хар Жангы жылдан Къар кызычыгъа а Акъ Акъсакъалны болушурга бла жер юсонде бар сабийлини жокъларга итинде, алары гитче жюрекчилерин жарытып, иги да, огурулу да умутларын толтурурча.

ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат.

СѢЗБЕР

ЭНИНЕ: 2. Байрам тилек. 4. Кыш къар тюбюнде жукълап, жазгыда урукъ сакълагъан жерле. 5. Бал уялада болады ол чайыр. 9. Къар Аппагъа андан этедиле бурун. 10. Улуу дуня. 11. Багъалы металл. 13. Умут этип алдау. 16. Дунияны бир жаны. 17. Бурун заманлада халкыбызны сакълагъан тиширине ат. 20. Эр киши сабий. 21. Назы терекни къатында назмуланы кѳлден айтыу. 23. Тюркню уллу шахары. 27. Арбазда уллу ит. 29. Иш хакъдан тыйылуучу жасакъ. 31. Дивизияны таматасы. 33. Ансыз кѳкге кѳтюрюлалмазса. 34. Азияда аллай аш юйле кѳпдюле. 35. Кыралны кыруучусу. 36. Ол дунияны кыутарлыкды дейдиле.

ѳРСИНЕ: 1. Орман. 2. Кавказ миллетни адамы. 3. Къачы неда жаз башында барыуучу ууакъ жуаууна. 6. Уруш иш. 7. Малны кышлатыуучу жер. 8. Ачык жарагъа ол бек керекди. 12. Ат хайыуаны туякларын темир таууш этдирген зат. 13. Патчахха тенг кырал иеси. 14. Гара суу. 15. Белгили кыуанч кюн. 17. Сууну тѳгерек бурулгъан къркыуулу жери. 18. Татарыланы миллет ашлары. 19. Нарт батыр. 22. Пиала. 24. Аны нартох ундан этип, жау бла ашагъандыла ата-бабаларыбыз. 25. Сабийле сыйген сейир таурух. 26. Намазны магъанасы. 28. Бузаргъа жарамгъан келишим. 30. Ныгышда хапаргъа уста. 32. Жылтырауучу халы.

Газетни 153-чю номеринде басмаланган сѳзберни жууаплары:

Энине: 7. Голменди. 8. Кѳнделен. 9. Алхам. 11. Терек. 12. Жемталачы. 15. Алысын. 18. Кирпич. 19. Орталык. 20. Кырпакъ. 21. Машина. 24. Жылылык. 26. Суусап. 27. Арылуу. 31. Ырахтылык. 33. Ашлау. 34. Кыйма. 35. Мандалакъ. 36. Жапарыу.

ѳрсине: 1. Кюзлюкле. 2. Умай. 3. Адыега. 4. Тѳрчи. 5. Гетен. 6. Кенгертиу. 10. Шаптал. 13. Мыстындау. 14. Жилансырт. 16. Орналыу. 17. Кызыаруу. 22. Сыйлау. 23. Кыуушхан. 25. Жыйымдык. 28. Араула. 29. Жырлау. 30. Марда. 32. Сынау.

Бирге ышарайык

Юйню тѳгеретине чабыу

Жангы жылда ахлуларым, шѳѳлорым да бизде жыйылуучудула. Бам, юйюм болгъаны ючюн. Бир жыл, эсиме къайдан тошген эсе да, былай айтама: – Жангы жыл келирден жарым сагъат алгъа эшикке чыгып, не сыйгенин да къаты кычырып къатлай, юйюне тѳгеретине ким кѳп чабалса да, аны тилеги толлукъу деп ийнаныу барды.

Ой, анымы эшитедиле, чабып чыгадыла да эшикке, чабадыла юй тѳгеретине. Не айтханларын эшитсегиз а!

Бийчем:

– Бир иги келин бла бир иги киеу!

Къайын анам:

– Солургъа Тюрге бир путѳека!

Эгечим:

– Баш иеме беш миллион тургъан машина! Кесиме бек иги тон, чурукъла... манга да машина!

Къарындашым:

– Он минг доллар! Сора бир ариу бийче!

Шуѳхум Асхад:

– Яхта кеме!

Не этерик эсе да аны тенгиз болмагъан таулада.

Ала айтагъан зат жокъ эди. Кючден тыйгъанма кече ортасы болады деп. Ол кюн алай чам эттениме бек сокурнама бу арт жыллада. Оюн оюн болса да, къоншула да чабып башлагъандыла юй тѳгереклерине, жюреклерине сыйгенин къатлай.

Гларукмаксерскниде

Мен анда ишлегенли кѳп жыл болады. Бирде уа, Жангы жылны кечесинде, ишибизни алгъа бошап олтурабыз, эшикке да ишибиз сагъат бешде бошагъаны юсонден къагыт тагып. Ашагъан, бир кесек уртлагъан, ойнагъан тѳредди байрамда. Барыбыз да тиширдула, кѳп жылны бирге ишлегенле, эгечлеча жууукъ бир бирге, алай булжуй тургъаныбызлай, къаты къагылады эшик. Ким эсе да, жазыгъаны окур да, кетер дейбиз да, къопмайбыз. Ол ары жанындагы да тохтамайды. Сора сен кичисе дейбиз да, Жансурат къабады. Эшкени ачып:

– Кѳрмеймисе бу къагытны? Ишлемейбиз! – дейди ол. – Жангы жылны белгилейбиз!

– Манга жан аурутугъуз, – деп тилейди ол келген. – Бююн мен жашау нѳгерим боллукъ тиширдуу бла тюбешириме биринчи кере. Былайлай барсам, не айтыр? Сакъалымы бир жолюпоз. Элден келе турама.

– Былайлай да жокъду хатанг, – Жансурат бизге къарайды.

– Эт адамны насыплы, къолунгдан келилди, – деп, ырызлыгын айтады таматабыз Айшат.

Аны олтуртуп, бетин да кѳмюк этип, жюлюп башлайды Жансурат. Ол ишин бошагъанда, эр киши, бетине тийип кѳрюп:

– Артык ариу а жолюмевенсиз, – дейди. – Хо да, не этгин?

Экинчи кюн кѳргенди Жансурат аны бритвасы болмагъан керек бла жолюгенин. Ол кюйюгъан минг сомну уа жоймай сакълайды. Ол насыплы адам бир кюнде къайтса деп.

Газетни келир номери 2024 жылда 10 январьда чыгъарыкды.

Учредительле: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствоу

Баш редактор
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редакторну орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редакторну орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зухура,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приемный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин кыруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.
Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - П 5893

Газетни басмагъа "КъМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Издательство "Южный регион" ООО-ну типографиясында басмаланганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Номерге графикге кѳре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИ ЧЫГЪАРГЪА:

Мокъланы Зухура - дежурный редактор, Кучукъланы Сафият, Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасарлары; Зезаланы Лида (1,11-чи бетле), Гезияланы Валя (2,3,10-чу бетле), Ахматланы Люаза (4,9,12-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 1435 экз. Заказ № 2848

Багъасы 15 сомду.

РЕДАКЦИЈНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспекти, 5

электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru